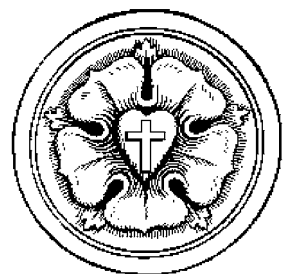

Kapernaum

A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye lapja

2013. év 2. szám

Pünkösd - Nyár

HÍREK A GYÜLEKEZETEK ÉLETÉBŐL

XXII. Országos Evangélikus Hittanverseny Gyülekezeti döntője

2013. április 27-én szombaton rendezték meg a XXII. Országos Evangélikus Hittanverseny gyülekezeti döntőjét Budapesten! Összesen 13 egyházmegyéből, valamint Erdélyből érkeztek csapatok 4 korosztályban a döntőbe. A közel 60 résztvevő csapat nagy lelkesedéssel és várakozással várta a verseny kezdetét.

A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegyéből 3 kaposvári és 1 ecsenyi csapat mérhette össze tudását az ország legkülönbözőbb helyeiről összesereglett versenyzőkkel. Több hónapos készülődés, házi, majd egyházi forduló előzte meg az országos megmérettetést.

A 3-4. osztályos gyermekeink az országos versenyen a 10. helyezést érték el, 5-6. osztályos gyermekeink 8. helyezettek lettek, míg legjobban a 7-8. osztályos csapatunk szerepelt, ők 7. helyen végeztek az országos versenyen!

A versenyzőket gyülekezetünk ifjúsága is elkísérte, akik a verseny alatt Hegedüs Gábor teológus – hallgatóval budapesti városnézésen vehettek részt.

A nap zárásaként a hosszú szorgos munkának és tanulásnak jutalmaként a közel 20 fős kaposvári ifjúság egy élményfürdőben pihenhetett ki a verseny és a városnézés fáradságát!

A Barcsi Evangélikus Leányegyházközség, a barcsi parókián szeretettel várja szálláslehetőséggel a pihenni, telelni vágyókat. A szálláslehetőséggel kapcsolatban érdeklődni lehet Haga Ferencné pénztárosnál: a **06-20-824-7727-es** telefonszámon.

A Csurgói Evangélikus Egyházközség kér mindenkit, akit Isten Lelke arra indít, járuljon hozzá gyermekek gitártanuláshoz, használaton kívüli gitár adományozásával. A gyermekek öröme, kérem, jelezze a **zsolt.gyorgyi@lutheran.hu** e-mail címen.

II. csurgói „napközis” gitár tábor, melyre minden érdeklődőt várunk szeretettel. A tábor, július 15-től július 20-ig tart. Távolabbról érkezőknek szállást, ellátást kérésre tudunk biztosítani.

Érdeklődni Györgyi Zsoltnál: **0620/824-8635** telefonszámon vagy **zsolt.gyorgyi@lutheran.hu** e-mail címen.

I. napközis gyermektábor Csurgón, középsős óvodai csoporttól negyedik osztályig várunk minden gyermeket. A tábor július 1-től, július 6-ig tartjuk a Csurgói Evangélikus Egyházközség területén.

Érdeklődni Györgyi Zsoltnál: **0620/824-8635** telefonszámon vagy **zsolt.gyorgyi@lutheran.hu** e-mail címen.

Verses Szentírás - XXIII. ének: A Szentlélek eljövetele

„Távol - a Sion hegyén,
... Kilencz óra tájban lehetett az idő,
... Viharként közelít a mennyei erő,
... És megállapodván az épület felett,
Hol az apostolok összegyülekeztek.
...Rózsaszínű felhőn angyalok jövének,
Melyek azt hirdetik: hogy jön a Szentlélek.
...nyílik az ég s mint villám fénye,
Mennyei fényözön száll a ház felébe,
...odabent az apostoloknak,
Mint mennyei gyertyák, tűznyelvek állottak.
Minden egyes tűznyelv annak volt a jele,
Hogy reájok szállt a Szentlélek kegyelme.
Felzendült az ének bent az épületben:
'Jöjj el vigasztaló Szentlélek Úr Isten!'...”

*Részletek Varga Lajos – (sz.1855. Biharkeresztes)
búcsúvezető szentember, pap, költő, orvos - Verses Szentírásából)*

Pünkösöd ünnepe

Pünkösöd görög szóból származik „hetek ünnepe”, az ószövetségben semmilyen üdvtörténeti esemény nem kapcsolódik hozzá. A hagyomány szerint ez az ünnep a Sinai hegyénél kapott törvényadásra való visszaemlékezés. Alapjában véve aratás áldásáért való hálaadó ünnep. Innen a zsengek ünnepének elnevezése is. (2Móz 23,16 és 4Móz 28,26)

A törvény pontosan meghatározta idejét: a kovásztalan kenyerek ünnepe második napjától (niszán 16.) az 50. nap. A Pünkösöd tehát nem mozgó, hanem naptári ünnep volt az ószövetségben.

Teljességre a Pünkösöd ünnepe a keresztyénségben jutott, ugyanis Krisztus első gyülekezete ezen a napon kapta a Szentlélek ajándékát. A Szentlélek érkezése épp úgy befejező mozzanata volt Urunk Jézus engesztelő munkájának, mint a hetek ünnepe a páskaciklusnak. Ezen a napon „került Isten elé” a Krisztus Lelke által megszentelt népek első zsengeje.

Krisztus Urunk megváltott népének a Pünkösöd kettős ünnep, létének ünnepe a Szentlélek tesz bizonyosságot először az első gyülekezetben, hogy Jézus Urunk egységben az Atyával kitöltötte „Lelkét minden emberre”. Ez AZ a Lélek, aki már a teremtéskor ott lebegett a vizek felett, az Atyának és a Fiúnak a Lelke. Ő a Pártfogó, a Vigasztaló, a Szószóló, az Igazság Lelke, Ő a hit szerzője, a bizonyoságtévő ajkak megnyitója. A Krisztussal való egységünk titka, akit azonban meg is lehet szomorítani.

Kiért, miért adunk hálát 2013. Pünkösöd ünnepén? Mindenek előtt Krisztusért az Atyának, hogy a megígért Pártfogó a miénk lett. Az Úr földön vándorló népéért, a gyülekezetekért, hogy minden érdemünk ellenére megbocsátó szeretetének kegyelméből élünk és vagyunk. Minden pünkösödkor várjuk, ünnepeljük a Szentlelket, és kérem Istent, hogy egyházunk népét áldja, óvja. Kányádi Sándor néhány sora jut eszembe, melyet a Gryllus testvérek zenésítettek meg:

Mindenfelől körülfogták,
körös körül már nyaldossák
a lángnyelvek ... (1)
(s itt én teszem hozzá) Gyülekezeteink határát.
Áldott ünnepet!

(1) kiragadott részlet, mely nem hozható összefüggésbe az egész verssel!

Halász Sándor

JÖJJ, SZENTLÉLEK!

Urunk, Te tudod milyen szétszórt a szívünk, ó, Te gyűjts össze minket!

Te tudod, hogy milyen kemény és halott a szívünk, ó, érints meg és kelts életre bennünket!

Te tudod, hogy ellenállunk igédnek, ezért mutasd meg hatalmadat és küldd Lelkedet a magasból,
hogy munkálkodjék közöttünk, hogy neked engedelmessédjék szívünk és alkalmas legyen arra, hogy veled a mi

Üdvözítőnkkel éljünk, és kegyelmedre egészen rábizzuk magunkat.

Jöjj Szentlélek és gyűjts szívünkben szeretetet irántad, jöjj erő Lelke és mozdíts meg lelkünket, hogy
utánad szomjazzon és Téged éhezzen.

Töltsd be a gyülekezetet a Te jelenléteddel, hogy békességedtől el ne hajoljon.

Áldd meg benne igéd hirdetését, a szeretet és a vezetés minden szolgálatát.

Ajándékozz gyülekezetünk megújulásához bölcsességet, fegyelmet és békességet.

Ó Te, aki vigasztalónk vagy minden szükségben, könyörülj rajtunk!

Ne engedd, hogy áldásod eltávozzon tőlünk, a mi széttöredezetttségünk miatt; cselekedj többet, mint amit
kérni tudnánk. Ámen

Gerhard Tersteegen imádsága, fordítás németből.

(Gerhard Tersteegen 1697 – ben Mörsben – alsó Rajna vidék – született. Szívesen tanult volna teológiát, de édesanyja kívánságára kereskedő lett Mühlheimben (Ruhr vidék). Átfogó teológiai és általános képzést szerzett és sokaknak szóban és írásban lelki vezetője lett. 1769 – ben halt meg. A német református egyház legjelentősebb misztikusa, és Neander Joachim mellett a legnagyobb énekköltő. Énekeskönyvünkben három éneke szerepel: 118, 280 és 444. Közülük legismertebb, ökumenikus alkalmakon is sokszor énekelt: „Itt az Isten köztünk...”)

A balatonboglári Seven Houses Gospel Choir a 34. Kirchentag-on

Azt hiszem közösségeink addig működnek jól és egészségesen, amíg vannak álmaik és azokért képesek imádkozni és tenni valamit. „*Soviel du brauchst*” – „*amire szükséged van*” (2 Móz 16, 18) – szólt hozzánk a Kirchentag szlogenje – s a válaszuk ennyi: egy álom! Számunkra ezt jelentette a 34. Kirchentag Hamburgban: az álom valóságát. Hisz 2012 nyarán, a fonyódligeti Szélrózsa találkozón mertünk álmodni egy nagyot, hogy az alig másfél éves Kórusunkkal kijussunk a Kirchentag-ra. Akkor értettük meg Isten az ésszerűtlen álmokat is megáldja. Nem volt pénzünk, nem volt tapasztalatunk, nem volt semmink csak egy álmunk: énekelni az Isten szeretetét. Ebben a hiányban az Isten embereket indított el felé, hogy felkutassák azokat, akik szívesen támogatnánk tervünket. „Amire szükséged van”: egy ember, akit magával ragad a Lelkesedés, ami téged hajt. „Amire szükséged van”: a tűz, a Szentlélek tüze, mely a pünkösöd után is forró, sőt égető.

Öt nap alatt hat koncertet adtunk. Felléptünk templomokban, gyülekezeti termekben, tereken. Előttünk peregték le az elmúlt két évünk, az első próbák, az első koncertek, az első nevetések és az első sírások is. Hamburg számomra a friss levegőt jelentette. Jó volt mélyen beleszippanítani az Északi-tenger felől érkező tavaszi levegőt. Ez a szél valami újat hozott, felfrissített. Az ott tapasztalt egyházi nyitottság, lendületesség magával ragadott. Rengeteg ötlettel, élménnyel és találkozással a szívemben tértem haza. Lenyűgözött az a fajta hozzáállás és jelenlét mellyel az egyház a városban él. Hihetetlen kreatív módon próbálja az evangéliumot elérhetővé tenni a mai modern emberek számára. Nem klisékben és hagyományokban gondolkodó fekete-fehér egyházzal találkoztam, hanem a színeit bátran megmutató gyülekezetekkel. Persze tudom, ott sem minden nap Kirchentag, de óriási volt a kontraszt volt a számomra a németországi és a magyarországi gyülekezetek közötti különbség. Most van két évünk, hogy feldolgozzuk és sok hasznosat átvegyünk a kint látottakból, hogy 2015-bes Stuttgartban újra átéljük együtt ezt a kulturális sokkot.

Czöndör István

2013. szeptember 21-én, szombaton szeretnénk megrendezni Magyarországon először a **Gospel!Day-t**. Második nemzetközi kórusként csatlakozott a Gospel!Day (<http://www.gospelday.de/>) programsorozathoz a Balatonboglári Evangélikus Gyülekezet Seven Houses Gospel Choir-ja is. Németországban három éve rendezték meg az első Gospel!Day-t amely több száz Gospel Kórust megmozgató rendezvénysorozattá vált. A hamburgi Kirchentag-on találkoztam a szervezőkkel és a felhívásukkal, mely magával ragadt.

A Gospel!Day-nek két fő arculata van. Egyrészt népszerűsíti a Gospel műfaját valamint a harmadik világ éhezőinek gyűjt adományt a „Brot für die Welt” (<http://www.brot-fuer-die-welt.de/home.html>) szervezet segítségével. Idén 10.000 résztvevővel, 250 helyen, 250 kórus egy időben, déli 12 órakor éneklie el a találkozó dalát.

Ezt a napot fel szeretnénk használni arra is, hogy egy workshop, közös gondolkodás, tanulás is legyen a számunkra, ezért úgy terveztük, hogy délelőtt műhelymunka lenne olyan emberek, karnagyok, énekesek vezetésével, akik a gospel műfajában otthon vannak, kórusokat vezetnek.

A nap „fénypontja” az lesz, amikor déli 12 órakor, a jelentkező Kórusokkal együtt elénekeljük a Gospel!Day dalát, melynek címe „We will stay”.

A dal itt meghallgatható: <http://www.youtube.com/watch?v=ERdD9Pu9Uwo>

A déli közös éneklés után koncertek lennének a jelentkező Gospel Kórusok részvételével.

Természetesen a kottát küldöm, miután visszajeleztetek, hogy részt vennétek az első Gospel!Day-n, illetve mindenkit várunk hallgatóként is erre az énekünnepre!

Várjuk a Gospel Kórusok jelentkezését!

Barátsággal: Czöndör István
Tel: 20/8242797

HÁLAADÓ ISTENTISZTELET LENTIBEN

Április 7-én, délután 4 órakor örömteli eseményre került sor a lenti Evangélikus kápolnában. A kis templom 2012-ben ünnepelte építésének 80. évfordulóját. Ez alkalomból sor került a megrongálódott külső vakolat felújítására és az esőcsatorna cseréjére. A maroknyi gyülekezet segítségére volt a munka finanszírozásában a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat, az Őrségi Református Egyházmegye, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület, Lenti Város Önkormányzata és Budapest VI. kerület (Terézváros) Önkormányzata.

Az anyagi háttér megteremtése érdekében sokat fáradozott Szabó Vilmos, a gyülekezet lelkésze, amit hálás szívvel köszönünk.

Hálaadó istentiszteletre gyűltek össze Lenti és környéke evangélikus hívein kívül a szintén e kis templomban otthonra lelő lenti református hívek, és az itt szolgáló református lelkészek, valamint a

Szent Mihály plébániáról Németh Csaba tisztelendő úr. Ez alkalomból ellátogatott hozzánk Szemerei János, a Nyugat-Dunántúli Evangélikus Egyházkerület püspöke, Smidéliusz Zoltán, a Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye esperese, valamint a megye több evangélikus lelkésze, és a testvérgyülekezetek küldöttei.

Megtisztelte az eseményt a terület országgyűlési képviselője, Pintér László, Lenti város polgármestere, Horváth László, Terézváros polgármestere Hassay Zsófia és Bence Utrosa Gabriella, az alsólendvai gyülekezet gondnoka.

Az ünnepélyes istentisztelet az Erős vár a mi Istenünk kezdetű énekkel indult. Az oltár előtti szolgálatot Smidéliusz Zoltán esperes, Szabó Vilmos a gyülekezet lelkésze és Hodánics Péter református lelkész végezte, aki az itt otthonra talált reformátusokat pásztoralja. Igét hirdetett Szemerei János püspök úr. Lelkesen hangzott a gyülekezet hálaadó éneke: „Töltse meg mindig templomunk dicséret, hála, imádat!”

Az istentiszteletet követően rövid közgyűlésre került sor, melynek keretében Szabó Vilmos a gyülekezet lelkésze ismertette a templom rövid történetét, a felújítás menetét, bekerülési költségeit és a támogatások számszerűségét. Köszönetet mondott a segítőknek és a jelenlévő kivitelezőnek, Pilhofer Zoltán építésznek. A jelenlévő vendégek rövid köszöntővel szóltak a hívekhez.

Köszöntőt mondott: Szemerei János püspök úr, Smidéliusz Zoltán esperes úr, Hodánics Péter és Nagy Dániel református lelkészek, Németh Csaba káplán úr, Bence Utrosa Gabriella gondnok, Pintér László országgyűlési képviselő, Hassay Zsófia és Horváth László polgármesterek, Kozma Ivánné a gyülekezet tagja. A közgyűlés a Himnusz hangjaival zárult.

Az esemény után szeretetvendégségre került sor, ahova a helyi gyülekezet minden jelenlévőt meghívott.

Balás Endréné gondnok

Emlékezés Szakál Árpád evangélikus lelkész szolgálatára (1926 – 2013)

Szakál Árpád 1926. július 17-én született Budapesten. Édesapja orvos, édesanyja zenetanár volt.

Az érettségi után a Pécsi Erzsébet Tudomány Egyetem Jogi karán folytatta tanulmányait. Hamarosan rádöbrent, hogy számára, a jog „hideg téma”. Ott kapott elhívást a lelkészi szolgálatra, így került Sopronba a Teológiai fakultásra, ahol 1945 – 1949 tanult.

’49 októberében szentelte lelkésszé Túróczy Zoltán püspök Szombathelyen. ’49 – 51 között Veszprémben volt segédlelkész.

’51 – 53 között Balatonszárszón és szórványgyülekezeteiben szolgált segédlelkészként.

1951. november 24-én kérték Isten áldását házasságukra Stengel Máriával, akivel 62 éven át osztoztak egymás örömeiben, gondjaiban, hűséges, szerető segítőtársként. Mária néni, mint kántor segítette férjét szolgálatában. ’54-ben született Ágnes, ’58-ban pedig Klára leányuk, akit azonban 2 esztendő korában tragikus körülmények között veszítettek el.

’53 – 66 között Takácsiban, és a hozzá tartozó Nemesgörzsönyben, mint beiktatott lelkész végezte szolgálatát.

’66 – 97 között Kemeneshőgyészen – Magyargencsen szolgált. Nem csak a gyülekezethez tartozók, de a közösségek vezetői, más felekezeti testvérek is megbecsülték. Így választották meg Kemeneshőgyész díszpolgárává.

Szép és izgalmas kedvtelése volt a bélyeggyűjtés. Elsősorban művészeti bélyegeket gyűjtött a festészetre,

szobrászatra koncentrálna. Ahogy Ő mondta, így jutott el a világ híres múzeumaiba. Nyugdíjba menetelét követően Nagykanizsára költöztek. A gyülekezet életébe nagyon aktívan kapcsolódtak be. Istentiszteletek, bibliaórák során rendszeresen találkoztunk. Marika néni a kántori szolgálatban, Árpi bácsi a helyettesítésben segített. Az egyházmegye gyülekezeteiben is mindig számíthatunk rá, ha szabadságra készültünk. A lelkészi munkaközösség életébe örömmel kapcsolódott be. Ökumenikus nyitottság jellemezte, így a testvéregyházakhoz tartozó szolgatársak megszerették, becsülték.

2009-ben vehette át a Hittudományi Egyetemen a gyémánt diplomát.

2013. március 11 – én csendesesen elpihent. A következő néhány verssor az Ő elmenetelére is igaz:

„Isten ölébe hajtjuk le fejünket,
és megpihenünk a hosszú harc után.

Mert Isten gyűjtotta meg
éltünk gyertyalángját...”

(Bencés lelkiségi füzetek: 6. A szép öregség titka.)

A temetési istentiszteleten – március 20-án Nagykanizsán, – résztvevő népes gyülekezetben többen ott voltak azokból a gyülekezetekből is, ahol szolgálhatott. Ezáltal is bizonyosságot szerezhettek szerettei arról, hogy Urunk megáldotta hűséges munkálkodását.

Mária néni így foglalta össze a lezárult földi utat: „mindenütt éreztük és átéltük, hogy Isten keze hordoz, Ő adott erőt és bölcsességet mindahhoz, amire szükségünk volt.”

„Új szövetség közbenjárója lett Krisztus, mert meghalt az első szövetség alatt elkövetett bűnök váltságáért, hogy az elhívottak elnyerjék az örök-kévaló örökség ígértét.”

(Zsid 9, 15)

Szakál Árpádot Jézus elhívta követésére, ígéretet kapott, s hisszük, hogy örvendezve vallhatja immár:

„Te tartod kezedben sorsomat. Osztyáryrészem kies helyre esett, örökségem nagyon tetszik nekem.”

(Zsolt 16, 5b – 6)

Deme Dávid

Várjuk a gyülekezeti beszámolókat, egyéni bizonyágtételeket, hozzászólásokat, verseket, rövid novellákat a szerkesztőség címére, lehetőleg elektronikus formában.

Következő számunk 2013. szeptemberében jelenik meg!

Egyházkerületi Missziói Nap

Kerületszerte indultak el gyülekezetek a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület szervezésében megrendezett missziós napra, amelynek idén Beled adott helyet. A Kaposvári Evangélikus Gyülekezet is útra kelt május 11-én, hogy részt vegyen az igencsak jónak ígérkező napon. Egy egész busznyit megtöltő hívek a borongós idő ellenére jó kedvvel indultak el. A rendezvénynek a városi sportszernak, illetve a szomszédos művelődési ház, általános iskola és óvoda adott helyszínt. A sokszínű programok mintegy ezer résztvevőt vonzottak.

A kezdő úrvacsorás istentisztelet után gyermekek és felnőttek különböző programok közül választhattak. Lehetőség volt dr. Komlósi Piroska, a Károli Gáspár Református Egyetem docensének előadását hallgatni. A szünetekben a „sütemények asztala” várta a vendégeket, ahol a Dunántúl különböző gyülekezeteiből érkezett finomságokat lehetett megkóstolni.

A kiadós ebéd után, a délután folyamán különböző zenei stílusok közül is lehetett választani. Akik nem minden-napi koncertet akartak hallgatni, azok a Strokes együttest hallgatták, de akik a klasszikus zenére vágytak azok a zsúfolásig megtelt beledi evangélikus templomban Farkas Zsolt és Várnagy Andrea zongora darabját hallgathatták. A zongoraművész házaspárt egyébként, idén a Házasság Hete arcaiként ismerhettünk meg. Ők „A Teremtés csodái” című műsorukat adta elő.

Kövesdi Miklós humorista stand up műsora után a záró áhítatot Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke végezte.

Összességében egy nagyon tartalmas és kellemes napot tölthettek el azok, akik részt vettek a missziós napon. Köszönjük a szervezőknek, akik munkájukkal ilyen nagyszerű napot hoztak létre!

Egyházmegyei Hittanverseny és Gyermeknap!

Hideg reggelen várakozott 30 gyermek és jó pár szülő Kaposváron az Evangélikus Templom előtt. Vajon mikor érkezik meg a Tabról érkező busz, amely a két gyülekezet 50 fiatalját elviszi a Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye Hittanversenyére és Gyermeknapjára.

A busz végül megérkezett és utána még jó pár személygépkocsi is indult, hogy Porrogszentkirályra érkezve eltöltsenek egy nagyszerű napot a Dél-Dunántúli evangélikusokkal.

A somogyi kis faluban a parókia előtt már sorakoztak az autók, a gyülekezeti teremben pedig a rengeteg szendvics, amellyel a helyi gyülekezeti tagok várták az egyházmegye fiataljait. A nap Sikter János porrogszent-

királyi lelkész áhítatával és a helyi fiatalok zenélésével, énektanításával kezdődött.

Ezek után négy helyszínen, közel 25 csapattal kezdődött el a hittanverseny, egy ötödik helyszínen pedig kézműveskedésre volt lehetősége azoknak a fiataloknak, akik a versenyben nem vettek részt. A több tucat szülővel – akik izgalommal várták gyermekeik beszámolóját a versenyről – közben Szigethy Szilárd beszélgetett, foglalkozott.

Ebéd után – amit gyülekezeti tagok készítettek el – egy kis pihenés következett. A szabadidőt a fiatalok beszélgetéssel, sétával, valamint focizással töltötték el. A focimeccs legértékesebb játékosának Smidéliusz Zoltán esperest választották a résztvevők! A délutáni program Kőszeghy Miklós és Kőszeghyné Raczkó Zsuzsa interaktív bibliai színházával folytatódott, amelynek közvetlen humora ámulatba ejtette a kicsiket és nagyokat egyaránt. Az irgalmas samaritánus történet alapján megfogalmazott színdarab legfőbb tanulsága, hogy mindig jó, ha az embernek van irgALMA!

A nap zárásaként az 1. éves teológusok zenéltek a 150 fős hallgatóságnak, végül Pongrácz Máté és Pongráczné Győri Boglárka hirdetett eredményt és osztotta ki az emléklapokat és jutalmakat a résztvevő csapatoknak!

Pongráczné Győri Boglárka

DOLGOZZUNK ÉS IMÁDKOZZUK!

A balatonszemesei evangélikus templom története

Fotó: Juhászné Viola

Ha a községbe érkező idegen felfedező útra indul, akkor a Fő utca 34. szám alatt – a római katolikus templommal szemben – egy kicsiny, földszintes, az út kanyarulatában szerényen meghúzódó épületre bukkan. Homlokzatán egy nagyméretű Luther rózsza van s alatta a következő felírás olvasható: „Erős vár a mi Istenünk”. Így minden fejtörés nélkül azonnal rájön az arra járó, hogy egy evangélikus imaház előtt áll. Az látszik, hogy fiatal épület, főleg a vele szemben lévő közel 800 éves katolikus templomhoz viszonyítva. Mennyi esztendő lehet? – tűnődhet magában az idegen.

Kutatásom során megtudtam, hogy az idén ünnepli fennállásának 45. évét. Milyen furcsa, ha az emberek éveit nézzük, akkor 40-45 év nagyon soknak tűnik. Erről akkor győződtem meg, amikor a templommal kapcsolatos tudnivalók után kutattam. Sok megkérdezett ezzel kezdte a beszélgetést: „Ne tessék haragudni, de amiről kérdez, az irdatlan régen történt. Van ennek már 40 s talán 45 esztendeje is. Hát ki emlékszik már ilyen régi eseményekre? Akkor még, tudja, fiatal voltam, erős, egészséges, csak úgy égett a kezem alatt a munka. Ma már, látja, két bottal járok, s a régi dolgok mintha kifutottak volna a fejből.” De azért az interjúk során az egyik emlék előhozta a másikat, majd a harmadikat és a többit. Így összeállt a történet és mindazoknak a tudtára hozom, akiket érdekel a község múltjának ezen szelete.

Az imaház története Balatonszárszón kezdődött 1965-ben. Az áldott emlékű Kardos József evangélikus lelkész szolgálata idejében. Ugyanis ekkor Balatonszemes és Balatonöszödi evangélikus gyülekezetei a szomszéd községhez tartoztak. Balatonszárszón ebben az évben készült el a Magyarországi Evangélikus Egyház harmadik Evangélikus Üdülő és Továbbképzési Központja. Így a régi evangélikus parókia megüresedett. A presbitérium úgy határozott, hogy ezt eladják s a befolyt pénzt valamilyen nemes célra fordítják. Kardos lelkész úr a presbiterekkel egyetértve – D.

Káldy Zoltán püspök úr engedélyével – úgy döntött, hogy a meglévő összeget a balatonszemesei, balatonöszödi gyülekezetnek adományozzák, azzal a feltétellel, hogy ebből a megajándékozottak egy templomot (imaházat) építsenek „a testvérek lelki épülésére és az Atya dicsőségére”. Balatonszemes ezzel egy szép, induló összeghez jutott, de mindenki tudta, hogy építési telek nélkül, plusz segítség hiányában, ez nem valósítható meg.

1966 tavaszán a két község evangélikusai tanácskozásra jöttek össze. Abban egyetértettek, hogy ha törik, ha szakad, mindenképpen megépítik a maguk templomát, de azt nem tudták, hogy telket honnan szerezhetnének. Nagy elkeseredés lett úrrá a tanácskozókon. Ekkor özv. Róka Józsefné (még ma is élő fül- és szemtanúk előtt) nagyon csendesesen és szerényen a következőket mondta: „A Fő utca 34-ben lakom, tudják, ott a kanyarban. Az én telkem utca felőli részéből akkora darabot adományozok a gyülekezeteknek, amelyre egy imaház felépülhet.”

Nagy volt az öröm, s nyomban megindult a tervezés, és a szükséges iratok beszerzése. A helyi hatalom ezt ugyan nem nézte jó szemmel, de becsületére legyen mondván, nem is akadályozta. A következő gyülekezeti tanácskozáson több szárszói evangélikus jelenlétében összeírták a segítséget felajánlók nevét. Voltak, akik pénzzel segítettek, kisebb-nagyobb összegeket adományozva. A legnagyobb összeget Dr. Kiss Ödön orvos adta, ugyanis felesége evangélikus vallású volt. Többen építési anyagot, vagy munkát ajánlottak fel. 1966 őszén megindult az építkezés, mivel addigra elkészült a jóváhagyott építési terv és minden egyéb szükséges engedély. Az alap építésénél az első „kapavágást” Kardos József lelkész úr és Lovassy Sándor presbiter együtt végezték. Hamarosan elkészült betonból az alap és a lábázat. Emelkedtek a falak, majd tető került az épületre. 1967 őszére a belső szakipari munkákat is befejezte a lelkes, hozzáértő kis csapat. Különösen példamutató volt az, hogy szemesei és öszödi evangélikusok mellett, Szárszóról is többen jöttek segíteni. Sőt, arról is szóltak a visszaemlékezők, hogy katolikus és református vallásúak is segítettek. Jöttek férfiak és nők, fiatalok és idősek egyaránt. Mindenki ott segített, ahol és amit tudott. Igazi testvériség uralkodott a munkavégzés során. Néhány név a sok közül, akiket máig megtartott az emlékezet: Sándorfi Menyhért, Sándorfi György, Kereszt Tibor, Tenner János, Droszt István, Böröczky Ferenc, Lovassy Sándor, Pilinger Márta, Sándorfi Aranka, Bánvölgyi Ildikó,

Németh Pálné. Bizonyára jó néhányan kimaradtak a felsorolásból, mert az emberi emlékezet hézagos. Tőlük ezúton is elnézést kérek. Azonban Kardos József lelkész urat mindenképpen ki kell emelni, hiszen a tervezésétől a hivatalos okmányok beszerzésén át, a belső díszítések megtervezése, megrajzolása keresztül, azok elkészítéséig, mindenütt ott volt. Szinte naponta látogatta az építkezést, szeme láttára nőtt ki a földből a kicsiny templom. Lelkesítette, buzdította az építőket, ha elfáradtak. Sokszor elhangzott a szájából: „Dolgozzunk és imádkozzunk” és ne feledkezzünk meg a 127. zsoltár 1. verséről „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők”.

1967 őszére felépült az aprócska templom. Mi készült el? Egy kicsiny imaház. Ahogy az építők elődei, így ők is jól tudták, hogy nem az a fontos, mekkora vagy miből épül egy templom, hanem az, hogy imádkoznak benne, mert imádságos szívű emberek látogatják. Elkészült egy 50 négyzetméter alapterületű, egyedi tervezésű, kelet-nyugatifekvésű, egyszintes, mai stílusú épület, torony és harang nélkül. Az épület keleti oldalán van a bejárat, mely egy kisméretű szélfogóban folytatódik. Ennek jobb és bal oldalán egy-egy kisegítő helyiség van. Az imaterembe belépve, szembe találjuk magunkat a mívesen elkészített oltárral. Az oltár bal oldalán a szószék, jobbra pedig az oszlopra helyezett, kovácsoltvas fedéllel ellátott, keresztelő medence található. Az északi és déli oldalfalon 3-3 ablak került beépítésre. Az imaterem 40-45 fő befogadására alkalmas. A szakemberek az épületbe bevezették a villanyt. Később, 1987-ben az épület gázfűtést kapott.

Külön figyelmet érdemel az oltár, melyet Kardos József lelkész tervei szerint építettek, valamint a szószék és a keresztelő medence mozaik borítása. Ezek terveit és kivitelezését Kardos lelkész úr és két segítőtje, Sándorfői Menyhért és Sándorfői György végezte. Ehhez a munkához nagy kezűesség, önfegyelem, kreativitás és sok idő kellett. A terem másik ékességét a kovácsoltvas nyolckarú csillár és a hat db gyertyatartó jelenti. A környéken sehol nem látni ilyen mesésen míves vasmunkát. Ezeket is a lelkész úr tervezte, de készítőjének neve egyelőre ismeretlen. Az épületet kívül-belül a praktikusság jellemzi.

Lépünk vissza az időben 45 esztendő! A sok munka után elérkezett a régen várt nap. Jaj, de sokat imádkoztak ezért a testvérek. Felvirradt 1967. december 3-a, vasárnap. Ez a nap a templom szentelésének ünnepe. Sokan, nagyon sokan jöttek el. A nagyterem zsúfolásig megtelt. Itt voltak a szemesi és öszödi evangélikus testvérek, a szárszói gyülekezet presbiterei, reformátusok és római katolikusok is. Azaz a hosszú ideje szorgalmasan és töretlen hittel fáradozók nagy számban. A templom szentelési istentisztelet Kardos József és Szende Sándor evangélikus lelkészek imádságával

kezdődött. A felszentelés és igehirdetés szolgálatát D.Káldy Zoltán püspök végezte. Az épület felszentelésén kisebb-nagyobb szolgálatot vállalt: Koren Emil püspök helyettes, Hegyháti János, Szerdahelyi Pál evangélikus lelkész és Guth Gyula balatonöszödi református lelkész.

Meglepő, hogy még közel 50 év után is néhányan emlékeznek a püspöki prédikáció néhány mondatára és az általa választott néhány igeversre: „A templom kőbe, téglába vagy fába épített prédikáció, mely Jézus szavát adja tovább. A templom tornya vagy tetőzetének gerince az égre mutató ujj, amely azt mutatja, hogy a világnak Isten kell, mert ő a mi kincsünk a mennyben.” Erről a napról az egyik – a szentelési istentiszteleten jelenlévő – testvér Bibliájában található lapon a következőket olvastam: (1 Pét.2,5.) „Épüljetek fel lelki házzá! A b.szemesi, öszödi testvérek felépítették, Isten segítségével, a templomukat, közösségük lelki házá. Most már mindenkinek törekednie kell saját lelki háza felépítésére. Ehhez kérjük Jézus Krisztus áldását, megtartó kegyelmét.” – prédikálta a püspök úr.

Az emlékezetes délelőtti szeretetvendégséggel fejeződött be. Néhány gondolat a máról. Több éve sokat lehet hallani az istentiszteleteken és a szentmiséken: a missziós munka fontosságáról, ahol a legfőbb feladat a hívők példamutatása, valamint a felekezeti közösséggel kapcsolatos teendőkről, a felekezeti göggy romboló hatásáról. Ebben imaházban e két gondolat már több éve nem beszédtema, hanem gyakorlat. Itt ugyanis az evangélikus gyülekezettel való egyetértésben, több felekezetnek van lehetősége istentisztelet, esetleg ima – vagy bibliaóra megtartására. Ez az imaház nyitva áll azon felekezetek előtt, ahol Krisztust hirdetik, ahol hiszik és vallják, hogy Ő az út, az igazság és az élet. Az imaházban testvéri egyetértéssel evangélikus, baptista és református istentiszteletek vannak a megadott időpontokban.

Itt **ÉLIK** a felekezeti közösséget az év minden ünnepnapján. Ez azért természetes, mert valamennyien tudjuk, hogy az evangélikus egyház befogadó felekezet. Éppen ezért vigyázni kell arra, hogy a felekezetek történelmileg kialakult istentiszteleti (liturgikus) rendjét mindenki tiszteletben tartsa.

Az utóbbi 10 évben változott az imaház képe, mivel a testvérek nagy gondot fordítanak erre. 2003-tól a „Mécset” balatonszemesi baptista gyülekezet vállalta az épület fenntartását, kisebb karbantartások elvégzését. Belül ragyogó tisztaság, a székeken párnák, a terem befűtve, kivilágítva, az oltáron virágok gondos kezek munkáját dicsérik.

Emlékezetes marad számomra egy idősebb evangélikus testvérnő záró mondata: „Tetszik tudni minek, örülnék én nagyon? Annak, ha egyszer valamikor Balatonszemesen és Balatonöszödön minden családi ház imaházzá lenne, s azokból hálaadó imák szállnának a magasságos égig.” Így legyen!

Vénasch Miklós ny.tanár

Esperesi Jelentés

Elhangzott a Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye közgyűlésén 2013. április 12.

Mozgalmas év van mögöttünk és a jelenlegi, amelynek már az első negyede már lefutott szintén izgalmakkal, eseményekkel teljes. Mégsem népmozgalmi adatsor vagy szolgálati eseménynaptár lesz előttünk, hanem hét szó köré csoportosítottam jelentésem: választás, merítés, hit, ébredés, tanítás, türelem, lendület. Mindegyikről igyekszem a lényegét megragadva röviden szólni.

Választás:

Gyülekezetektől kezdve a zsinatig kisebb zökkenőkel egyházunkban megtörtént az általános választás. Egyházmegyénkben a gyülekezetektől negatív jelzés nem érkezett. A megyei jelölési választási folyamat a jelölő bizottság elnökének, tagjainak alapos, odaadó munkája nyomán zökkenőmentesen lezárult. Megfelelő arány alakult ki megyei szinten a tapasztalt már előző ciklusokban fáradozó és új látásmódot, frissítést hozó most először megválasztott tisztségviselők között. Gondolom ez történt jó részt az egyházközségekben is mert szükséges és a jövő szempontjából ellengethetetlen a fiatalabb korosztályok bevonása vezetésbe. Ne felejtjük sohasem Jézus szavát: „Nem ti választottatok ki engem hanem én választottalak ki, és rendelve titeket arra, hogy elmentek és gyümölcsöt teremjete, és gyümölcsötök megmaradjon”. (Jn 15,16 a.)

Merítés:

Rendkívüli lehetőséget, jó alkalmat adott az egyházmegye gyülekezetei számára a Szélrózsza találkozó. A hely nagyszerűen kiválasztott, a központi gondolat találó és e köré füzéreként összerendezett eseménysorozat tartalma, színvonala is többségében jó volt. Külön köszönet a sok-sok fáradságért helyben szolgáló testvérünknek, aki a szervezés lőtás-futás szolgálatát végezte kifulladásig. Köszönjük, a Szélrózsza ékkövét a Somogy-Zalai főutcsás szuper sátor működtető lelkésztestvérek, feleségek gyerekek, lelkes gyülekezetei tagok ötletességét, tette készségét, a háttér munkát imádságban és természetbeni juttatásokban. Jó volt a Szélrózsán Somogy-Zalainak lenni. Még jobb meghallani Jézus kiáltó szavát, „Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék!” (Jn 7, 37 b.)

Hit:

A katolikus megjelölés szerint az idei esztendő a Hit éve, de ez csak egy kiemelés, mint a reformáció 500.ik évfordulójára készülve mi is mai szóval tematizálunk (egy témakör köré csoportosítunk) egy-egy évet. Egy

korábbi kezdeményezést felelevenítve Csurgón október 15-n az önkormányzat segítségével együtt voltunk katolikus, református, evangélikus lelkészek, polgármesterek, gyülekezetei tagok és mindazok, akik meghallották a hívást. A fő téma: Lelki Megújulás az evangelizáció lehetősége és szükségessége. Mennyi Atyánkban és Jézusban való hitünket ébresztette, erősítette püspökeink, az ott szolgálatot végző testvérek tanúságtétele szóban, énekekben, imádságban. A jelenlevők számára lélekemelő ajándék volt a csurgói ökumenikus délután a Szentlélek által. Figyeljünk Jézus szavára: „amikor azonban eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek”. Jn16,13

Ébredés:

A Gecsemáné kerti szindróma ásítozás, szemelnehezülés, mély kómás alvás nem csak a tanítványokon a Zebedeus fiakon és Péteren mutatkozott, hanem az egyháztörténetben a kezdetektől mind máig kísért és voltak időszakok, amikor erőt vett elhatalmasodott rajtunk. Egyetlen egyházközségi és magasabb szintű vezető lelkész, esperes stb. nem nyugodhat bele ebbe az állapotba. Öröm, hogy mutatkoznak áldott jelei egyházközségekben, egyházmegyénk alkalmain az ébredésnek. De noszogatóst és kisebb felserkentő taslikat is kapunk a környezetünk folyamatai által melyekről tudjuk, a szálak Urunk kezében futnak össze. Nekem ott van figyelmeztetésképpen a Nemespátrói oltárkép alatti felirat Jézus szava: „virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek: a lélek ugyan kész, de a test erőtlén.” S mindnyájunk számára a riadó hangja Pál Efezusiakhoz írt leveléből „Ébredj fel, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyog neked a Krisztus.” (Ef. 5,14.)

Tanítás:

A közmondás „A jó pap is holtig tanul” a missziói parancs értelmében átalakítva is igaz „A jó pap is holtig tanít.” Az elmúlt év második felének mindmáig tartó villámposzta özöne, mely a hitoktatással foglalkozik, egyértelműen jelzi, milyen fontos területről van szó. Nagy kár, hogy először az adminisztráció túlzó és nem végig gondolt intézkedés sorozata borzolta fel a kedélyeket. Csak ez után terelődött át a legfontosabb tartalmi kérdésekre a hangsúly mit és hogyan milyen keretben tanítunk. Nagy értéke a jelenlegi helyzetnek, hogy

az ellenőrzés kérdését elő vette és még inkább előtérbe került, hogy a keresztelestől kezdve (ettől függetlenül, ez előtt pl. jegyes oktatás) felelősök vagyunk a reánk bízottak tanításáért. A kényelmetlenségek mellett, helyett, fölött, azért lássuk az áldásos impulzust adó, kimozdító jellegét a jelenlegi helyzetnek. Amíg be nem teljesedik a prófécia „Akkor nem tanítja többé egyik ember a másikat, ember az embertársát arra, hogy ismerje meg az Urat, mert mindenki ismerni fog engem kicsinyek és nagyok – így szól az Úr –, mert megbocsátom bűneiket és nem gondolok többé vétkeikre.” Jer. 31,34.

Türelem:

Felbolydult világunkban és egyházi életünkben bármilyen vérmérsékletűek is vagyunk elengedhetetlen magatartás a türelem. Evangélikus egyházunk ez évi témája kár, hogy latin szóval ez (tolerancia) türelem. Milyen jó ízű ez a szó számunkra, hiszen a XVIII. század végét tárgyaló protestáns egyháztörténeti munkákból Közép-Európában kihagyhatatlan esemény a Türelmi Rendelet kihirdetése. Ma egyházi vonatkozásban sok tekintetben kedvező időket élünk, de így is elmaradhatatlan a türelem. Ökumenikus viszonylatban éppúgy, mint egyházon belül. Néhány egyházmegyei példa álljon előttünk: egyházközség részek jelezték, hogy a megállapított járulék (egyházmegyei, országos) meghaladja anyagi erejüket a létszámfogyás miatt. Ha a szolidaritási törvény életbe lép mindenképpen át kell gondolni a járulékok elosztásának rendjét, addig kérjük a türelmet. Ugyanez a helyzetváltozások, lelkészváltások, és társulások ese-

tén. Az iránymutató ige: „Kérlek tehát titeket...teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel: viseljétek el egymást szeretettel, igyekezzetek megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékével.” Ef. 4,1.2-3.

Lendület:

A népszámlálási adatok egy része már elérhető és nem igazán örvendetes. Ellensúlyozni és a helyén értékelni úgy lehet, ha ott van a fiatalos lendületes tette készség amit a fiatalabb lelkész kollégáknál látunk és egy-egy gyülekezetben tapasztalunk. Nagyjából rövidesen lezárul egy épület renoválási szakasz és Lélek, lendület szükséges a lelki építkezéshez az egyházmegye gyülekezeteiben. Be kell kapcsolódnunk, ha eddig nem is sikerült egyházunk munkatárs képző programjába és mozgósítani, aktivizálni kell gyülekezeteink tisztségviselőit, tagjait. Mindig, mindenkor szükséges az imádság a megújító megelevenítő Szentlélekért, és a neki feszülő határozott akarat, igyekezet a Lélek vezetése alatt. A legtevékenyebb missziós apostol Pál biztat bennünket: „a testvérszeretemben legyetek egymás iránt gyengédek, a tiszteletadásban egymást megelőzők, a szolgálatkészségben fáradhatatlanok, a lélekben buzgók: az Úrnak szolgáljatok. A reménységben örvendeztetek a nyomorúságban legyetek kitarók az imádkozásban állhatatosak.” Róm.12,10-12

Az elmúlt évben hűségesen végzett szolgálataért köszönet minden lelkésztestvéremnek és a egyházközségi egyházmegyei tisztségviselőknek Isten Áldása legyen az ő népén itt Somogy-Zalában.

Smidéliusz Zoltán esperes

REFORMÁCIÓ 500. KÉPEK ÉS TÖRTÉNETEK

Új sorozatot indítunk a reformáció 500 éves évfordulójára készülve. A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye történetéből képeket közlünk, melyek jelentős emberekre, eseményekre, helyszínekre emlékeztetnek.

Az Ön feladata az, hogy a Szerkesztőség címére (8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.; gyorgy.koczor@lutheran.hu) beküldje a képhez kapcsolódó évszámokat, történeteket, tehát minél több információt.

A megoldást a következő számban közöljük!

A mostani képről írja meg az egyházi személy nevét, illetve azt, hogy milyen módon kötődik egyházmegyénkhez!
Beküldési határidő: 2013. július 31.

KERÉKPÁRTÚRA A BALATON KÜRÖL

2013. július 26-28!

Nincs még programod a nyárra? Szívesen körbeticikliznéd a Balatont?
Akkor jelentkezz a lelkészednél VAGY a megyei ifjúsági felelősnél
Pongrácz Máténál (20/824-3500)

A várható program:

Péntek (2013. július 26.)

10.00 Indulás Fonyódról!

13.30 Keszthely

15.00 Gyenesdiás

16.00 Fürdés a Balatonban

19.00 Közös vacsora (bográcsozás) – áhítat, beszélgetés, játék

Szombat (2013. július 27.)

09.00 Reggeli,

09.30 Útra indító áhítat

Indulás

12.00 Szigliget – vár megtekintése

13.00 Indulás Révfülöpre

15.00 Érkezés

Alternatív programok:

- *Kapolcs: Kaposvári evangélikus kórus koncertjén való részvétel*
- *Fürdés a Balatonban*
- *Kilátóhoz séta*

19.00 Közös vacsora – áhítat, beszélgetés, éjszakai túra

Vasárnap (2013. július 28.)

09.00 Reggeli,

09.30 Útra indító áhítat

Indulás

13.00 Tihany (Apátság megtekintése)

15.30 Komp

15.50 Érkezés Szántód

Kapernaum

A Somogy-Zalai Evangélikus
Egyházmegye lapja

MEGJELNIK EGY ÉVBEN NÉGYSZER

Felelős kiadó: **Smidéliusz Zoltán** esperes

Felelős szerkesztő: **Koczor György**

Telefon: +36 20/824-3444

Email: gyorgy.koczor@lutheran.hu

A szerkesztőség címe:

8932 Zalaistvánd, Arany János tér 2.

Készült az Asperján Nyomdában

Tördelés: **Renzol Dekor Reklámstúdió**
Zalaszentgrót